

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 31CoCsp/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120370796
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:6120370796.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudcov: JUDr. Erika Tischlerová a JUDr. Daniel Ilavský, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpeného splnomocnencom: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, proti žalovanej: A. B., nar. X.X.XXXX, adresa C. XXX/XX, D., zastúpenej splnomocnencom: Občianske združenie OPOS, so sídlom A. Hlinku 1084/24A, Trenčianska Teplá, IČO: 51 147 688, o zaplatenie 9.459,71 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 5Csp/64/2020-394 zo dňa 27. októbra 2022 – a to odvolanie žalobcu voči zamietajúcemu výroku II. a výroku III. o trovách konania a odvolanie žalovanej voči vyhovujúcemu výroku I. a výroku III. o trovách konania, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výkonom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.931,25 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.931,25 eura od 29.7.2017 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výkonom II. vo zvyšku žalobu zamietol a výkonom III. rozhodol, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 15 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 2 ods. 2, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 54 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 102, § 103, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení v čase uzavretia zmluvy, ust. § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, 2, 15, 17, § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 22.12.2015 (ďalej len „ZoSÚ“), ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ust. § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID – 19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

3. Vecne súd prvej inštancie odôvodnil napadnuté rozhodnutie tým, že žalobca podal žalobu na súd (uplatnil právo) dňa 28.8.2020, čo znamená, že súd skúmal, či sú splnené podmienky premlčania celej pohľadávky, resp. úhrad splátok z uzavretej zmluvy pred dňom 28.8.2017 (objektívna trojročná premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1, 2 OZ). Pôvodný veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 28.8.2017, preto zročnosť celej pohľadávky nastala dňa 29.8.2017 a žalovaná pohľadávka mohla byť uplatnená na súde v nasledujúci deň po nezaplatení, t. j. dňa 29.8.2017. Celú pohľadávku bolo preto možné uplatniť na súde žalobou v trojročnej premlčacej lehote, t. j. do 29.8.2020. Keďže žaloba bola podaná dňa 28.8.2020, celá zosplatnená (zročná) pohľadávka uplatnená v tomto konaní nie je premlčaná. Navyše, v dôsledku ustanovenia § 1 písm. a) zák. č. 62/2020 Z. z., v čase odo dňa účinnosti

uvedeného zákona (25.3.2020) do 30.4.2020, premlčacie lehoty neplynú, t. j. premlčacia lehota sa posúva o 35 dní a z tohto dôvodu v danom prípade premlčacia doba sa posunula do dňa 25.7.2017 (tri roky + 35 dní). Celý dlh sa automaticky nestal zročným z dôvodu neuhradenia jednotlivých splátok, ale na základe právneho úkonu žalobcu, ktorým uplatnil zosplatnenie celej pohľadávky z dôvodu neuhradenia jednotlivých dohodnutých splátok. Čo sa týka premlčania jednotlivých splátok úveru splatných vždy do 15. dňa v mesiaci, každá takáto splátka sa stáva premlčanou v trojročnej premlčacej lehote podľa § 103 OZ, pričom premlčacia lehota začína plynúť odo dňa zročnosti jednotlivých splátok, t.j. od 16. dňa v mesiaci. Keďže žaloba bola podaná dňa 28.8.2020 a v dôsledku ustanovenia § 1 písm. a) zák. č. 62/2020 Z. z., sa premlčacia lehota posúva o 35 dní, z tohto dôvodu sa v danom prípade premlčacia doba posunula do dňa 25.7.2017 (tri roky + 35 dní). Preto všetky uplatnené splátky zročné do 25.7.2017 sú premlčané, jedná sa o splátky splatné od 16.9.2016 do poslednej uhradenej splátky potvrdennej žalobcom 15.8.2016 - č.l. 4. Premlčaných je potom 11 splátok za obdobie od 15.9.2016 do 15.7.2017 v celkovej sume 1.725,02 eura (156,82 eur x 11 splátok), pričom výška nesplatených istín je 814,19 eura (súčet neuhradených istín splátok podľa amortizačnej tabuľky spotrebiteľského úveru - č.l. 15).

4. Súd ustálil, že právny vzťah medzi stranami založený Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 927703 zo dňa 15.12.2015 je nevyhnutné posudzovať podľa zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako i ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, súd vyhodnotil predmetný zmluvný vzťah podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd uviedol, že posúdil obsah uzatvorenej zmluvy zo dňa 15.12.2015 a má za to, že zmluva bola uzavretá platne. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 10.000,- eur.

5. Súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne len v časti. Skúmal, či zmluva je uzatvorená v súlade s požiadavkami, ktoré sú pre túto zmluvu vyžadované v ustanoveniach zák. č. 129/2010 Z.z. Predovšetkým sa zaoberal otázkou, či žalobca pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere skúmal bonitu žalovanej. V zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. (v znení do 22.12.2015), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa v zmysle § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca si však svoju povinnosť v zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. dostatočne nesplnil. Zadovážil si údaje na skúmanie schopnosti žalovanej splácať poskytovaný úver a vyžiadal si od nej požadované údaje, a to v žiadosti o spotrebiteľský úver zo dňa 10.12.2015 (č. l. 371). Žalovaná oznámila žalobcovi v tejto žiadosti, že má dve vyživovacie povinnosti (dve deti mladšie ako 18 rokov), má iné finančné záväzky, a to spotrebný úver (na splatenie ešte 9.977 eur) nezabezpečený v Prima banka Slovensko, a.s. s mesačnou splátkou 140,- eur a hypotéku v E. E. F. (nesplatené ešte 92.288 eur) s mesačnou splátkou 459,- eur, pričom príjem žalovanej bol v tom čase vo výške 1.100 eur netto. V čase uzatvárania danej zmluvy o úvere žalovaná mesačne splácala na splátkach na dva úvery sumu 599 eur (140 eur a 459 eur) a v prípade poskytnutia tohto ďalšieho úveru s mesačnou splátkou 156,82 eura by mala splácať na splátkach mesačne 755,82 eura. Takže z mesačného príjmu žalovanej 1.100 eur po úhrade splátok jej zostane suma 344,18 eura na úhradu životných nákladov pre seba a pre svoje dve maloleté deti. Súd poukázal na to, že životné minimum v roku 2015 podľa údajov Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny bolo 198,09 eura mesačne u jednej plnoletej fyzickej osoby a 90,42 eura mesačne u zaopatreného neplnoletého dieťaťa, preto u rodiny žalovanej bolo potom životné minimum 378,93 eura (198,09 eura + 90,42 eura x 2). Takže s poskytnutým úverom a jeho splácaním v splátkach 156,82 eura mesačne celkové mesačné splátky žalovanej boli 755,82 eura a žalovanej a jej rodine nezostalo na pokrytie životných nákladov ani životné minimum, a to dlhodobo, minimálne do roku 2023 (dohodnutá úhrada poslednej splátky predmetného úveru 156,82 eura). Túto skutočnosť veriteľ (v tom čase Sberbank Slovensko, a.s.) nezhodnotil s odbornou starostlivosťou a žalovanej poskytol úver s vedomosťou, že žalovanej a jej dvom deťom po úhrade splátok nezostane ani životné minimum na úhradu ich mesačných životných nákladov. Žalobca tak vytvoril finančný stav, ktorý žalovaná logicky

nemohla dlhodobo zvládnuť, čo nakoniec aj dospelo k tomu, že prestala úver splácať. Takéto konanie žalobcu je potrebné kvalifikovať ako hrubé porušenie povinností v zmysle § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., nakoľko pri poskytovaní úveru neprihliadol na údaje z príslušnej databázy alebo registra, a tým ignoroval situáciu, že žalovaná po úhrade mesačných splátok úverov bude mať na krytie životných nákladov sumu nižšiu ako je životné minimum.

6. Súd uzavrel, že na základe vyššie uvedeného je potrebné podľa § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca preto na základe uvedeného úverového vzťahu nemá nárok na úroky z úveru a na poplatky, a preto je potrebné všetky platby uhradené žalovanou započítať na úhradu pohľadávky, t.j. istiny. Žalovanej bol poskytnutý úver v sume 10.000 eur. Žalovaná v splátkach uhradila z úveru celkovo sumu 1.254,56 eura, preto na úhradu z istiny zostalo 8.745,44 eura (10.000 eur - 1.254,65 eura). Od tejto sumy súd odpočítal premlčané zročné splátky istiny (nakoľko len na istinu má žalobca nárok), t.j. celkovo v sume 814,19 eura. Na úhradu preto zostala suma 7.931,25 eura (8.745,44 eura - 814,19 eura). Súd tak uložil žalovanej povinnosť uhradiť žalobcovi sumu 7.931,25 eura a vo zvyšku žalobu zamietol.

7. Súd uviedol, že vzhľadom k tomu, že vyhodnotil poskytnutý úver za úver bez úrokov a poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., podrobnejšie sa nezaoberal ďalšími námietkami žalovanej súvisiacimi s nedodržaním náležitostí zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. z dôvodu prípadného rovnakého následku na úver, ako podľa § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.

8. Keďže žalovaná nezaplatila svoj dlh riadne a včas, dostala sa do omeškania, čím žalobcovi vzniklo právo na úroky z omeškania tak, ako sú uvedené vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie, pretože takto priznané úroky z omeškania sú v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Pretože žalovaná v konaní nepožiadala o možnosť uhradiť pohľadávku v splátkach a taktiež súdu nepredložila dôkazy odôvodňujúce možnosť povoliť splácať pohľadávku v splátkach v zmysle § 232 ods. 4 CSP, rozhodol súd o lehote plnenia priznanej pohľadávky do 3 dní od právoplatnosti rozsudku v zmysle § 232 ods. 3 CSP.

9. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalobcovi priznal podľa pomeru jeho úspechu vo veci nárok na náhradu trov konania v rozsahu 15 %, keďže žalobca bol v konaní úspešný v časti 7.931,25 eura zo sumy 13.800,16 eura, čo je 57,50 % úspech a 42,50 % neúspech (57,50 % - 42,50 % = 15%).

10. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu jeho výrokov II. a III. podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie, pričom žiadal, aby odvolací súd v napadnutých častiach žalobu zmenil tak, že žalobe aj vo zvyšku vyhovie a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov prvoinstančného i odvolacieho konania v plnom rozsahu. Dôvodil, že žalovaná nerozporovala uplatnený peňažný nárok čo do dôvodu a výšky. Jej výpoveď na pojednávaní dňa 27.10.2022 potvrdzuje, že si bola vedomá toho, že sa dostala do omeškania, že o tom bola žalobcom upovedomená a že došlo k predčasnemu zosplatneniu úveru. Zároveň uviedla, že po zosplatnení už žiadnu ďalšiu splátku neuhradila. Súd žalobu v časti zamietol z dôvodu premlčania jednotlivých splátok, splatných od 15.9.2016 do 15.7.2017. Ďalej daný úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov, pretože žalobca údajne neskúmal s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej splácať úver. Podľa žalobcu však záver súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP).

11. Žalobca poukazoval na to, že súd prvej inštancie sám konštatoval, že pohľadávka žalobcu nie je premlčaná, keďže žaloba bola podaná v zákonnej lehote (do troch rokov odo dňa zosplatnenia úveru). Na základe zmluvy o úvere bola žalovanej poskytnutá suma vo výške 10.000,- eur, z čoho uhradila celkovo sumu 1.254,56 eura. Súd zároveň vyhodnotil poskytnutý úver ako bezúročný a bez poplatkov v dôsledku údajného porušenia povinnosti skúmať bonitu žalovanej s odbornou starostlivosťou. V nadväznosti na to malo podľa súdu zostať na úhradu istiny 8.745,44 eura (10.000,- eur - 1.254,65 eura). Súd ad absurdum odpočítal z uvedenej sumy premlčané splátky, hoci samotná pohľadávka žalobcu nie je premlčaná. Aj za predpokladu, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov (čo žalobca odmieta) má žalobca nárok na zaplatenie zvyšnej nezaplatennej časti istiny vo výške 8.745,44 eura a nie 7.931,25 eura ako mylne uvádza súd.

12. Žalobca mal za to, že sa voči žalovanej pri skúmaní bonity správal štandardne (rovnako ako voči všetkým ostatným klientom v danom čase). Banka preverovala príjem a finančnú situáciu žalovanej prostredníctvom úverového registra (SRBI) a Sociálnej poisťovne. Na základe zistených skutočností a vyhotovenej finančnej analýzy konštatovala, že žalovaná spĺňa podmienky na poskytnutie úveru. Žalobca v rámci šetrenia zistil deklarovaný hrubý príjem 1.400,- eura, ktorý banka overila z externého nezávislého zdroja. V rámci posudzovania mala banka k dispozícii kompletne informácie o úverových záväzkoch žalovanej (výdavky). Práve za týmto účelom žalovaná podpisovala osobitný súhlas na účely žiadosti o úver, v ktorom výslovne súhlasila s tým, aby Sociálna poisťovňa a prevádzkovateľ spoločného registra bankových informácií poskytol banke údaje potrebné na zhodnotenie jej žiadosti. Žalovaná uviedla svoj rodinný stav aj náklady na bývanie a životné náklady. Finančná analýza, platná v tom čase, bola vyhovujúca pre poskytnutie úveru vo výške 10.000,- eur s mesačnou splátkou 156,82 eura. Zistený príjem bol teda podľa interného bankového systému dostatočný vzhľadom na výšku splátky úveru, vrátane dostatočnej rezervy peňažných prostriedkov aj na ďalšie životné náklady, osobitne ak žalovaná žila v spoločnej domácnosti s druhom, ktorého mesačný príjem predstavoval cca 1.000,- eur.

13. V prípade žalobcu pritom ide o právnickú osobu, ktorá je štandardnou úverovou inštitúciou podľa osobitného predpisu a ktorá má povolenie na vykonávanie bankových činností v rozsahu a za podmienok uložených týmto povolením alebo ustanovených zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoB“) a osobitnými predpismi (bankové povolenie). Jeho činnosť podlieha podľa § 6 a nasl. ZoB sprísnenému dohľadu, vykonávanému Národnou bankou Slovenska. Iný ako štandardný postup pri poskytovaní úveru zo strany žalobcu preto neprichádza do úvahy. Žalobca sa domnieva, že k naplneniu hypotézy § 11 ods. 2 v spojení s § 7 ods. 1 ZoSÚ nedošlo (posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať úver). Žalobca posúdil schopnosť žalovanej splácať úver s prihliadnutím na informácie vyplývajúce z jej žiadosti o poskytnutie úveru a informácie z príslušnej databázy. Splnil tak povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity spotrebiteľa. Za daných okolností nie je možné dospieť k záveru, že došlo k hrubému porušeniu povinností podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ zo strany žalobcu, ako uzavrel súd prvej inštancie. K výkladu § 7 ods. 1 a 2 ZoSÚ žalobca odkázal aj na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.9.2018 sp. zn. 41Co/14/2018; rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15.8.2019 sp. zn. 41Co/10/2019; rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27.5.2021 sp. zn. 12CoCsp/28/2020. Národná banka Slovenska (NBS) upravila postup pre posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver až opatrením NBS č. 10 zo dňa 14.11.2017, účinným až od 1.1.2018 (Vestník NBS – opatrenie NBS č. 10/2017, čiastka 2/2017), t.j. dva roky po uzavretí zmluvy o úvere. Veličinu prijateľného pomeru medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa, legálne nedefinuje ZoSÚ, ani spomínané opatrenie NBS č. 10/2017, či iné európske pramene práva, vrátane rozsudkov Súdneho dvora EÚ. Z rozhodovacej praxe SR taktiež nemožno zistiť, aký konkrétny pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa považujú všeobecné súdy za akceptovateľné. Žalobca trval na tom, že riadne posúdil bonitu žalovanej a jej reálnu schopnosť uhradiť svoje záväzky, pričom po celý čas postupoval s odbornou starostlivosťou podľa ustanovenia § 7 ods. 1 ZoSÚ.

14. Žalobca ďalej dôvodil, že súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Na pojednávaní dňa 27.10.2022 žalobca, prostredníctvom svojho advokáta, založil do spisu nové písomné dôkazy: výpis z úverového účtu, upomienky 1 a 2 a žiadosť o spotrebiteľský úver zo dňa 10.12.2015, v ktorom sú uvedené údaje súvisiace so skúmaním bonity žalovanej. Medzi predloženými listinami bol taktiež súhlas žalovanej daný na účel skúmania bonity, a to dopytom do Sociálnej poisťovne a do registra bankových informácií. Pojednávanie ďalej pokračovalo výsluchom žalovanej. Po týchto úkonoch však súd prvej inštancie v rozpore s § 181 ods. 2 CSP neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci. Namiesto toho predčasne vyzval strany, aby sa vyjadrili k tomu, či majú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Žalobcovi tak bola odopretá možnosť zistiť, ktoré skutočnosti považoval súd za naďalej sporné a ktoré za nesporné. Neposkytnutím predbežného právneho posúdenia došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Sudca svojim postupom znemožnil žalobcovi vecne argumentovať a účinne sa brániť v konaní. Žalobcovi totiž z uvedeného postupu súdu objektívne nemohlo byť zrejmé, že súd bude považovať posudzovanie schopnosti žalovanej splácať úver za nedostačujúce, a preto vyhlási úver za bezúročný a bezpoplatkový.

15. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu jeho výrokov I. a III. podala odvolanie prostredníctvom svojho právneho zastúpenia tiež žalovaná, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, e/ f/ a h/ CSP, teda že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie veci; súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho posúdenia vecí. Poukazovala na to, že splnomocnený zástupca žalovanej namietal na pojednávaní dňa 27.10.2022 premlčanie nároku žalobcu v celom rozsahu a poukázal na vyjadrenie žalobcu/návrh, kde sám žalobca konštatoval, pre ktorú splátku sa stal zročný celý dlh. Tieto skutočnosti vyplývajú aj zo zvukového záznamu z pojednávania, v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa však nenachádzajú, preto má žalovaná za to, že súd nevykonával navrhnuté dôkazy, ktoré mali vplyv na správne rozhodnutie ohľadom vznesenej námietky premlčania. Súd opiera začiatok plynutia premlčacej lehoty jednotlivých splátok o poslednú zaplatenú splátku, ktorá je počas celého konania nesporná, a tou je splátka splatná 15.8.2016, avšak hoc správne použil ustanovenie §103 OZ druhá veta, nesprávne právne posúdil premlčanie celého nároku žalobcu. Skutočnosť, ktorú žiadna strana nerozporovala bola splátka v omeškaní, pre ktorú sa stal zročným celý dlh, vyplýva z návrhu na vydanie platobného rozkazu, kde žalobca uvádza, že žalovaná sa dostala do omeškania so splácaním pohľadávky dňa 16.9.2016, a to nezaplacením splátky pripadajúcej na deň 15.9.2016. Pri posudzovaní plynutia premlčacej doby, najmä jeho počiatku, je potrebné vychádzať z ustanovenia § 103 druhej vety OZ, a keďže išlo o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa malo vykonávať v splátkach, tiež z toho, že žalobca mohol uplatniť právo podľa § 565 OZ a žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky podľa § 53 ods. 9 OZ účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplacením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Súd prvej inštancie sa nezaoberal tým, pre nezaplatenie ktorej splátky žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť pohľadávky. Žalovaná mala zato, že premlčacia doba začala plynúť zročnosťou nesplnenej splátky za mesiac 9/2016 ako to uviedol sám žalobca. Žalobca úver zosplatnil, z čoho vyplýva, že veriteľ musel dlžníka/žalovaného vyzvať už skôr na úhradu nesplnenej splátky, pre ktorú úver zosplatnil, k týmto skutočnostiam predložil žalobca výzvy, ktoré žalovaná opäť nerozporovala. Keďže premlčacia doba začala plynúť zročnosťou nesplnenej splátky (15.9.2016), dňom nasledujúcim teda 16.9.2016, si tak žalobca svoje právo mohol uplatniť podaním žalobného návrhu najneskôr dňom 16.9.2019, tento návrh bol však podaný dňa 28.8.2020. Vzhľadom na dĺžku premlčacej doby 3 roky (§ 101 OZ) bol návrh podaný po uplynutí premlčacej doby. Žalovaná považuje napadnuté rozhodnutie súdu za nedostatočne odôvodnené - arbitrárne. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, prípadne, aby rozsudok v napadnutých častiach zmenil tak, že žalobu zamietne.

16. Žalobca podal k vyjadreniu žalovanej písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že žalovaná v podanom odvolaní vo všeobecnosti cituje závery z rozhodnutí Ústavného súdu SR týkajúcich sa práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V nadväznosti na to namieta, že súd „nevykonával navrhnuté dôkazy, ktoré mali vplyv na správne rozhodnutie ohľadom vznesenej námietky premlčania“. Z takto formulovanej námietky však nie je zrejmé, ktoré konkrétne dôkazy mal súd prvej inštancie údajne opomenúť, resp. nevykonať. Právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd negarantujú strane, že sa všeobecný súd stotožní s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov a rozhodne v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/2004, IV. ÚS 252/2004), čo paradoxne zdôrazňuje aj samotná žalovaná. Žalovaná sa domnieva, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil premlčanie žalobou uplatneného nároku. Premlčacia lehota pri žiadosti o zaplatenie celého dlhu v dôsledku nesplnenia niektorej splátky (§ 565 OZ, § 53 ods. 9 OZ) plynie podľa žalovanej od splatnosti nesplnenej splátky, a nie odo dňa, keď bolo prvýkrát možné uplatniť právo na súde (actio nata). S názorom žalovanej sa žalobca nestotožňuje. V zmysle čl. 4 ods. 3 prvá veta zmluvy o úvere: „Ak Sberbank vyhlási predčasnú splatnosť Úveru, bude Pohľadávka Sberbank splatná dňom uvedeným v oznámení/vyhlásení o predčasnej splatnosti Úveru.“ Podľa čl. 4 ods. 5 zmluvy o úvere: „Ak nesplátíte jednotlivé splátky Úveru včas, môže Sberbank od Vás požadovať (i) úrok z omeškania zo sumy, ktorú dlžíte, (ii) poplatky za upomienky a náklady súvisiace s postúpením a/alebo vymáhaním pohľadávky a (iii) predčasnú splatnosť Vášho Úveru.“ Peňažný dlh žalovanej sa nestal splatným nezaplacením splátky, ale až úkonom žalobcu – vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. Žalovateľnosť alebo možnosť úspešne uplatniť právo žalobcu nastáva až splatnosťou dlhu (actio nata). Zosplatenie úveru je realizáciou vyššie citovaného osobitného zmluvného oprávnenia veriteľa pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti

dlužníka. Jeho následkom je zmena splatnosti úverovej pohľadávky tak, že neskôr splatné splátky sa stávajú splatnými ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Samotné omeškanie dlžníka so splátkou nie je spôsobilé zmeniť splatnosť ďalších splátok. Ak totiž veriteľ nepristúpi k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, počíta sa premlčanie jednotlivu pre každú splátku. Iba právny úkon veriteľa (ak je to medzi stranami dojednané) je spôsobilý zmeniť splatnosť neskôr splatných splátok. Ak sa dlžník dostane do omeškania nesplnením niektorej splátky, môže veriteľ požiadať o okamžité splatenie celej pohľadávky, a to najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, ak tak bolo dohodnuté resp. rozhodnutím určené. V spotrebiteľských vzťahoch však takéto zosplatenie celého dlhu podlieha splneniu dvoch osobitných podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ. Veriteľ totiž nemôže zosplatiť pohľadávku skôr, než uplynú tri mesiace od omeškania spotrebiteľa so zaplatením príslušnej splátky. Druhá podmienka spočíva v upozornení spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva, a to v lehote nie kratšej ako 15 dní. Až keď budú tieto podmienky kumulatívne splnené, môže veriteľ vykonať svoje právo. Občiansky zákonník je v § 565 OZ (v porovnaní s § 53 ods. 9 OZ) nejednoznačný, pretože druhá veta § 565 OZ, podľa ktorej právo na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže veriteľ (dodávateľ) využiť iba do splatnosti nasledujúcej splátky, je v rozpore s trojmesačnou lehotou podľa § 53 ods. 9 OZ. Pri štandardných mesačných splátkach úveru by to znamenalo, že po omeškaní dlžníka má veriteľ právo požiadať o zaplatenie celej pohľadávky (tzv. predčasné zosplatenie) do jedného mesiaca, teda kým sa stane splatnou najbližšia nasledujúca splátka. Výslovné znenie § 53 ods. 9 OZ však vyžaduje predchádzajúce upozornenie spotrebiteľa, s dodatočnou lehotou 15 dní a uplynutie minimálne troch mesiacov. Zjavný rozpor dotknutých ustanovení je zrejme dôsledkom legislatívneho vývoja právnej úpravy ochrany spotrebiteľa. Ustanovenia § 103 a § 565 OZ sú súčasťou civilného kódexu v nezmenenej podobe od jeho účinnosti v roku 1964. Zákonodarcu ustanovil v § 103 OZ začiatok plynutia premlčacej lehoty odlišne od § 101 OZ; v druhej vete osobitne v nadväznosti na splatnosť celého dlhu s výslovným odkazom na § 565 OZ (pôvodne § 80 OZ). Ustanovenie § 103 OZ tak má aplikačnú prednosť pred § 101 OZ. Zákom č. 379/2008 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov bolo ustanovenie § 53 doplnené o odsek 8 v znení: „Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“ K tejto zmene došlo v čase, keď § 103 a § 565 OZ koexistovali a boli účinné už viac ako 44 rokov. Citované ustanovenie § 53 ods. 8 OZ (aktuálne ods. 9) predstavuje nepochybne lex specialis vo vzťahu k § 565 OZ. Za tohto legislatívneho stavu druhú vetu § 565 OZ (všeobecná úprava) pri spotrebiteľských zmluvách (osobitná úprava) nemožno aplikovať. To znamená, že dodávateľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky bez ohľadu na druhú vetu § 565 OZ, ak sú splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ. Vzhľadom na § 53 ods. 9 OZ nemožno pravidlo podľa § 103 OZ v spotrebiteľských vzťahoch použiť, keďže v súlade s týmto ustanovením začína premlčacia lehota plynúť skôr, ako si veriteľ vôbec môže uplatniť svoje právo prvýkrát. Ak by sa mala na spotrebiteľské vzťahy automaticky aplikovať právna úprava premlčania podľa § 103 OZ, ako požaduje žalovaná, došlo by k bezprecedentnému skráteniu premlčacej lehoty o 3 mesiace v neprospech veriteľa. Premlčanie by teda plynulo pred actio nata, čo je absurdné. Žiadnemu veriteľovi nemôže premlčacia lehota plynúť v čase, keď ešte nemôže svoje právo uplatniť žalobou alebo iným spôsobom. Opak by znamenal nielen zásadné porušenie ústavného princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva, ale aj porušenie princípu racionálnosti a vnútornej bezrozpornosti právneho poriadku. Premlčacia lehota v spotrebiteľských vzťahoch, kde sa aplikuje § 53 ods. 9 OZ, nemôže plynúť od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Začiatok plynutia premlčacej lehoty je potrebné určiť podľa § 101 OZ. Lehota tak začne plynúť odo dňa, keď sa veriteľ mohol najskôr domáhať práva žalobou na súde. O tom, že nejde o ojedinelý názor žalobcu, svedčí aj rozhodovacia prax súdov, na ktorú žalobca v odvolaní poukázal. Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 15.12.2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021 dospel k záveru, že aplikácia § 103 OZ by viedla k narušeniu právnej istoty a k nespravodlivým dôsledkom pre veriteľa, ktoré nemožno ospravedlniť ani zvýšeným záujmom na ochrane spotrebiteľa. Zároveň by bol vo všeobecnosti narušený princíp rovnosti subjektívnych práv, keďže veritelia v spotrebiteľských vzťahoch by boli oproti iným veriteľom znevýhodnení skrátenou premlčacou lehotou. Najvyšší súd SR preto konštatoval, že je nevyhnutné pristúpiť k teleologickej redukcii uplatnenia druhej vety § 103 OZ na záväzkové právne vzťahy, na ktoré sa použije § 53 ods. 9 OZ. Plnohodnotná aplikácia oboch týchto ustanovení súčasne nie je prípustná. V súhrne teda uzavrel, že: „Aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 OZ v spotrebiteľských vzťahoch vylučuje uplatnenie pravidla podľa druhej vety § 103 OZ. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, pri premlčaní práva dodávateľa na zaplatenie celej pohľadávky pri strate výhody splátok (§ 565 OZ) sa začiatok plynutia premlčacej

lehoty spravuje všeobecným ustanovením § 101 OZ.“ Žalobca mohol svoje právo uplatniť po prvý raz až deň nasledujúci po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru ku dňu 28.7.2017. Keďže návrh na začatie konania bol na súd doručený dňa 28.8.2020, pri zohľadnení trojročnej premlčacej lehoty [v spojení s § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov], došlo k uplatneniu nároku včas a v súlade s § 101 OZ. Iný skorší deň (moment) na podanie žaloby, než 29.7.2017, nebol objektívne možný. Žalobca obligatórne musel najprv doručovať žalovanej písomnosti vyžadované zákonom (výzvu pred zosplatením úveru, ako aj zosplätajúcu výzvu). Žalobca preto uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje v žalovanej napadnutej časti za vecne správny a preto žiada, aby ho odvolací súd v tejto časti potvrdil.

17. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

18. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie oboch strán (žalobcu i žalovanej) bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi – zároveň stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie v nimi napadnutých častiach vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že obaja odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (žalobca podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP a žalovaná podľa § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), ktoré nezistil, súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolania žalobcu i žalovanej boli dôvodné, preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP) a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 CSP).

19. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na odvolacie dôvody uplatnené žalobcom i žalovanou a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobe žalobcu o zaplatenie sumy 9.459,71 eura s príslušenstvom titulom pohľadávky zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy vyhovel v časti o zaplatenie sumy 7.931,25 eura s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol, keď dospel k záveru, že žalovaná si povinnosti vyplývajúce jej z uzatvorenej zmluvy riadne neplnila, poskytnutý úver riadne nesplácala, v dôsledku čoho právny predchodca žalobcu (Sberbank Slovensko a.s.) úver zosplätal, pričom však pohľadávka žalobcu je čiastočne premlčaná, a to pokiaľ ide o splátky splatné od 15.9.2016 do 15.7.2017, keď počiatok plynutia trojročnej premlčacej doby ustálil súd osobitne jednak pre časť úveru, ktorého zročnosť nastala až vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru žalobcom dňom 29.8.2017, preto túto časť pohľadávky bolo možné uplatniť žalobou na súde najneskôr do 29.8.2020, teda ak bola žaloba podaná dňa 28.8.2020, celá zosplätaná pohľadávka uplatnená v konaní nie je premlčaná; a osobitne pre splátky splatné od 15.9.2016 do 15.7.2017, t. j. splátky samostatne splatné do zosplätania úveru žalobcom, pri ktorých začala premlčacia doba plynúť vždy odo dňa zročnosti každej jednej splátky samostatne, t. j. od 16. dňa v mesiaci. Uzavrel tiež, že daný úver je potrebné podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože banka sa pri skúmaní bonity žalovanej pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere dopustila hrubého porušenia povinnosti uloženej jej ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, keď nezhodnotila s odbornou starostlivosťou, že po poskytnutí úveru, nezostane žalovanej a jej dvom deťom ani suma životného minima na úhradu ich mesačných nákladov, čím veriteľ pri poskytovaní úveru neprihliadol na údaje z príslušnej databázy alebo registra.

20. Žalobca so zamietajúcou časťou rozsudku súdu prvej inštancie nesúhlasil z dôvodu, že jednak pohľadávka žalobcu nie je premlčaná ani v časti, pretože podľa žalobcu je rozhodujúce, že celý dlh sa automaticky nestal zročným z dôvodu neuhradenia jednotlivej splátky, ale na základe právneho úkonu žalobcu, ktorým uplatnil zosplätanie celej pohľadávky z dôvodu neuhradenia jednotlivých dohodnutých splátok úveru. Mal za to, že premlčacia doba v spotrebiteľských vzťahoch, kde sa aplikuje § 53 ods. 9 OZ nemôže plynúť od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh, ale jej začiatok je potrebné určiť podľa § 101 OZ, teda začne plynúť odo dňa, keď sa veriteľ mohol najskôr domáhať žalobou práva na súde (aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 OZ v spotrebiteľských vzťahoch

vylučuje uplatnenie pravidla podľa druhej vety § 103 OZ). Ďalším odvolacím argumentom žalobcu bolo, že pri uzatváraní úverovej zmluvy dostatočne skúmal bonitu žalovanej, keď preveroval príjem a finančnú situáciu žalovanej prostredníctvom úverového registra a Sociálnej poisťovne, pričom zistil hrubý príjem žalovanej 1.400,- eur, ostatné úverové záväzky žalovanej, žalovaná uviedla svoj rodinný stav aj náklady na bývanie a životné náklady, teda mal za to, že jej príjem je dostačujúci vzhľadom na výšku splátky úveru, vrátane dostatočnej rezervy na ďalšie životné náklady osobitne, ak žalovaná žila v spoločnej domácnosti s druhom, ktorého mesačný príjem predstavoval cca 1.000,- eur. K naplneniu hypotézy podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ v spojení s § 7 ods. 1 ZoSÚ (posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy) nedošlo, teda úver nie je možné posúdiť ako bezúročný a bez poplatkov.

21. Žalovaná na druhej strane nesúhlasila so zamietajúcou časťou rozsudku súdu prvej inštancie, keď mala za to, že celá uplatnená pohľadávka žalobcu je premlčaná z dôvodu, že pri posudzovaní počiatku plynutia premlčacej doby je potrebné vychádzať z ustanovenia § 103 druhej vety OZ, teda že premlčacia doba začala plynúť odo dňa zročnosti splátky, pre nezaplatenie ktorej žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť pohľadávky, t. j. v danom prípade začala plynúť zročnosťou nesplnenej splátky za mesiac 9/2016 ako uviedol sám žalobca, teda odo dňa 16.9.2016 a márne uplynula dňom 16.9.2019, pričom ak žaloba bola podaná až dňa 28.8.2020, bola podaná po uplynutí premlčacej doby (101 OZ).

22. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

23. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

24. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

25. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

26. Podstatnou otázkou v predmetnej právnej veci teda bolo posúdenie premlčania práva veriteľa na zaplatenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy, ak pri plnení dohodnutom v splátkach dôjde k strate výhody splátok.

27. Táto právna otázka už bola vyriešená v uznesení Najvyššieho súdu SR z 29. novembra 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 3/2023. Najvyšší súd v právnej vete daného uznesenia jednoznačne uviedol, že: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh.“ V odôvodnení tohto uznesenia Najvyšší súd ďalej uvádza, že podľa § 103 OZ plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Zákonodarcia týmto ustanovením mienil modifikovať, aby sa pri strate výhody splátok počítala premlčacia doba celého dlhu už odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh, čo je v súlade s cieľom, resp. zámerom inštitútu premlčania ako stimulácie veriteľa k rýchlemu (včasnemu) uplatneniu jeho práv (podľa zásady *vigilantibus iura*) ako aj snahy predchádzať v konkrétnych prípadoch dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť tým k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov. Pre spotrebiteľské vzťahy, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky až najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9 OZ). V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarcia v § 53 ods. 9 OZ zavádza

nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 OZ je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Lehota, v ktorej musí byť toto právo uplatnené je najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky a veriteľ tak môže urobiť až po uplynutí lehoty troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky. Veriteľ sa na súde môže po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného upozornenia na zosplatenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 OZ).

28. Z vyššie uvedeného právneho záveru Najvyššieho súdu SR teda jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie posúdil otázku premlčania práva žalobcu na zaplatenie pohľadávky právne nesprávne, keď počiatok plynutia premlčacej doby časti pohľadávky zročnej vyhlásením okamžitej splatnosti úveru, posudzoval až odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. V zmysle vyššie uvedeného judikátu Najvyššieho súdu SR (predstavujúceho už ustálenú súdnu prax), v spotrebiteľských vzťahoch pri strate výhody splátok podľa § 53 ods. 9 OZ, začína premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa; až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát. Nebol teda správny ani argument žalovanej, že premlčacia doba začala plynúť odo dňa nasledujúceho po splatnosti splátky v súvislosti s ktorou žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, ako ani argument žalobcu, že premlčacia doba začala plynúť až odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru v danej veci.

29. Avšak základným predpokladom pre správne posúdenie premlčania práva žalobcu na zaplatenie pohľadávky v predmetnej právnej veci (aj s ohľadom na závery Najvyššieho súdu v citovanom judikáte) je zodpovedanie otázky, či v danom prípade došlo k platnému zosplateniu úveru veriteľom. Aj keď je odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi a rozsahom odvolania, nedodržanie podmienok na zosplatenie úveru má za následok absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ, na ktorú je súd povinný prihliadnuť ex officio.

30. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie však v tomto smere absentuje. Súd prvej inštancie neuvádza, z akého ustanovenia vyplynulo právo veriteľa úver zosplatiť, nekonštatuje, že boli splnené podmienky pre zosplatenie, a to jednak v zmysle uzavretej zmluvy, ako aj v zmysle citovaného ust. § 53 ods. 9 OZ, podľa ktorého dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. V danom prípade je doteraz zrejmé iba to, že k zosplateniu úveru malo dôjsť v súvislosti so splátkou splatnou dňa 15.9.2016, pričom veriteľ mal vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru až ku dňu 28.7.2017 (č. l. 27), t. j. až o 10 mesiacov.

31. Ako už bolo uvedené, podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zo spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a preukázateľne doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a s výslovným upozornením na možnosť veriteľa požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinností dlžníka. Podľa § 53 ods. 9 OZ právo na jednorazové splatenie celej neuhradenej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa. Ustanovenie § 565 OZ zase ustanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Nakoľko ustanovenie § 53 ods. 9 OZ predstavuje v spotrebiteľských zmluvách lex specialis oproti všeobecnej norme § 565 OZ, je potrebné ustáliť, že právo podľa § 53 ods. 9 OZ môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ je teda podmienená aj tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota

na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatnenia celej pohľadávky nemusí bez ďalšieho začať plynúť až potom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace. Podľa § 53 ods. 9 OZ nie je upravená lehota v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatnenie úveru najneskôr, táto je upravená v § 565 OZ, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je teda časovo limitovaný využitím práva na zosplatnenie, a to do splatnosti splátky, ktorá nadväzuje na uplynutie 3 mesiacov od splatnosti splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie. Opačný záver, že veriteľ by mohol po splnení podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ následne úver zosplatniť kedykoľvek, by mala za následok, že zosplatnenie úveru by bolo ponechané celkom na vôli veriteľa, ktorý by tak mohol privodiť predĺženie premičacej doby na uplatnenie práva na súde, čo je však v rozpore aj so závermi Najvyššieho súdu v cit. uznesení sp. zn. 7Cdo/268/2020.

32. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval). Ako bolo uvedené vyššie, súd prvej inštancie sa otázkou platnosti veriteľom vykonaného zosplatnenia vôbec nezaoberal, preto sú aj jeho závery ohľadom ne/premičania práva veriteľa na zaplatenie v spore uplatnenej pohľadávky predčasné a nepreskúmateľné.

33. Súd prvej inštancie tiež v predmetnej veci dospel k záveru, že žalobca sa pri skúmaní bonity žalovanej pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere dopustil hrubého porušenia jeho povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, keď nezhodnotil s odbornou starostlivosťou, že po poskytnutí úveru, nezostane žalovanej a jej dvom deťom ani suma životného minima na úhradu ich mesačných nákladov, čím pri poskytovaní úveru neprihliadol na údaje z príslušnej databázy alebo registra, preto je potrebné podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ považovať úver za bezúročný a bez poplatkov.

34. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (dňa 15.12.2015) je veriteľ je pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

35. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (dňa 15.12.2015) spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

36. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (dňa 15.12.2015), ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

37. Z ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ vyplýva, čo sa považuje za hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Súd prvej inštancie v danej veci skonštatoval, že nakoľko veriteľ nevyhodnotil na základe zistených údajov, že žalovanej a jej dvom deťom nezostane po úhrade splátok ani životné minimum, dopustil sa hrubého porušenia povinnosti v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ, pretože pri poskytovaní úveru neprihliadol na údaje z príslušnej databázy alebo registra. Súd však na tomto mieste neuviedol, na aké konkrétne údaje z ktorej databázy alebo registra veriteľ neprihliadol. Súd vykonaným dokazovaním zistil (ods. 62. odôvodnenia), že žalobca si vyžiadal od žalovanej požadované údaje, a to v žiadosti o spotrebiteľský úver zo dňa 10.12.2015, žalovaná oznámila žalobcovi, že má dve vyživovacie

povinnosti (dve deti mladšie ako 18 rokov), má finančné záväzky, a to spotrebný úver (na splatenie ešte 9.977 eur) nezabezpečený v Prima banka Slovensko, a.s. s mesačnou splátkou 140 eur a hypotéku v E. E. F. (nesplatené ešte 92.288 eur) s mesačnou splátkou 459 eur, pričom príjem žalovanej bol v tom čase 1.100 eur netto. V čase uzatvárania zmluvy teda žalovaná splácala na splátkach dva úvery v sume 599 eur (140 eur + 459 eur) a v prípade poskytnutia ďalšieho úveru s mesačnou splátkou 156,82 eura by mala splácať na splátkach mesačne 755,82 eura, takže z mesačného príjmu žalovanej 1.100 eur jej zostane suma 344,18 eura na úhradu životných nákladov pre seba a svoje maloleté deti. Životné minimum u rodiny žalovanej pritom bolo 378,93 eura. V žiadosti o spotrebiteľský úver (č. I. 371 spisu), však žalovaná tiež uviedla, že jej náklady na bývanie a domácnosť sú vo výške 200 eur mesačne a jej životné náklady sú vo výške 50 eur mesačne, pričom na pojednávaní dňa 27.10.2022 (č. I. 390 spisu) uviedla, že v čase poskytnutia úveru žila v druhovskom pomere, druh bol živnostník s príjmom okolo 1.000 eur mesačne. V zmysle ust. § 7 ods. 2 ZoSÚ je spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, teda aj spotrebiteľ samotný má povinnosť poskytnúť veriteľovi pri poskytovaní úveru pravdivé údaje. Všetky tieto skutočnosti však súd prvej inštancie pri prijatí svojho záveru, že žalovanej nezostalo na pokrytie životných nákladov ani životné minimum nezohľadnil a na základe toho vyvodil nepreskúmateľný záver o hrubom porušení povinností veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver z dôvodu neprihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra, s následkom bezúčinnosti a bezplatkovosti úveru.

38. Účelom ustanovenia § 7 ods. 1 ZoSÚ ukladajúcim veriteľom povinnosť v predzmluvnom vzťahu so spotrebiteľom skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je zabrániť v poskytovaní úverov spotrebiteľom ako slabšej zmluvnej strane, ktorých finančné možnosti neumožňujú splácanie úveru. Veriteľ, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver je povinný vynaložiť aktívne úsilie, posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to na základe relevantných a aktuálnych informácií získaných jednak od spotrebiteľa a jednak získaných vlastnou činnosťou, napr. z bankového/nebankového registra, dopytom na Sociálnu poisťovňu. Toto ustanovenie malo zabezpečiť záujem veriteľom správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať úver a správať sa tak obozretne z pohľadu návratnosti úveru a z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov (účelom citovaného ustanovenia je tak ochrániť spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvy a vyrovnať tak faktickú nerovnováhu vznikajúcu v právnom vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom).

39. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu ZoSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa povinnosti konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ nie

je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková a sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k hodnoteniu bonity klienta.

40. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v ods. 61. až 63. však nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie otázkou splnenia povinnosti veriteľa skúmať bonitu žalovanej zaoberal zo všetkých vyššie uvedených aspektov a neobsahuje ani osobitné zdôvodnenie pre prijatý záver o hrubom porušení povinností v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ.

41. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces, zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu SR implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov. Civilný sporový poriadok upravuje v ustanovení § 220 ods. 2 základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku tak, aby z neho bola zrejmá jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Súd je povinný v odôvodnení náležite vyhodnotiť dôkaznú situáciu. Hodnotiacia úvaha súdu nie je svojvoľná, pretože súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah.

42. Povinnosťou súdu je vždy sa vyrovnat s argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie. Judikatúra ESLP zdôrazňuje, že je potrebné podľa okolností veci dať odpoveď na rozhodujúce argumenty. Z odôvodnenia sa teda strana má dozvedieť o dôvodoch prijatia, či odmietnutia jej argumentu. Samotné konštatovanie že argument je irelevantný, nezodpovedá požiadavke riadneho odôvodnenia. Preto nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 114/2008). Ak sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiada relevantným spôsobom so zásadnou námietkou sporovej strany, treba absenciu argumentácie všeobecného súdu považovať za prejav arbitrárnosti a porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 410/2006).

43. Odvolací súd v predmetnej sporovej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie si svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovení § 191 a § 220 ods. 2 CSP riadne nesplnil, výsledky vykonaného dokazovania náležite nevyhodnotil a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo ohľadom splnenia povinnosti veriteľa posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver pri uzatvorení úverovej zmluvy, neodôvodnil.

44. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

45. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Pokiaľ teda existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (viď rozhodnutie NS SR 7Cdo 157/2011).

46. S poukazom na vyššie uvedené bolo potom nevyhnutným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil, keďže súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia), pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom; ako aj z dôvodu, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci (ohľadom zosplatnenia úveru a premlčania práva veriteľa) súd nevykonal navrhované (v danom prípade nevyhnutné) dôkazy, pričom vzhľadom na rozsah potrebného dokazovania nie je účelné doplniť dokazovanie pred odvolacím súdom, a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

47. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu ohľadom porušenia ust. § 181 ods. 2 CSP súdom prvej inštancie uviesť sporné a nesporné skutkové tvrdenia medzi stranami a svoje predbežné právne posúdenie veci, považoval odvolací súd už vzhľadom na vyššie vytknuté vady, pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

48. Povinnosťou súdu prvej inštancie súc pritom viazaný vyššie vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude riadne v súlade s platnou procesnou normou riadnym spôsobom stanoveným pre vykonávanie dôkazov vykonať pre vec relevantné dôkazy, skutkový stav následne opätovne komplexne vyhodnotiť, na zistený skutkový stav aplikovať všetky náležité hmotnoprávne ustanovenia, a predovšetkým pri opätovnom posúdení veci, sa náležite vysporiadať s otázkou platnosti zosplatnenia predmetného úveru, premlčania uplatnenej pohľadávky s ohľadom na ust. § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ, splnenia povinností veriteľom podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ s dôsledkami podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, potom vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je nevyhnutné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2, 3, 4 CSP odôvodniť.

49. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov, včítane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

50. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).